

## INFORMACIJA ZA STUDENTE I PLAN RADA

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------|---------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Naziv predmeta: <b>SAVREMENI POLITIČKI SISTEMI</b>                                                                                                                                                                                                                                                                     |          |                   |                     |
| Šifra predmeta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Status predmeta                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Semestar | Broj ECTS kredita | Fond časova (P+V+L) |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Obavezan</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>I</b> | <b>5</b>          | <b>4 + 0 +0</b>     |
| <b>Studijski programi za koje se organizuje</b> : Pravne nauke                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Uslovljenost drugim predmetima</b> : Ne postoje posebni uslovi za prijavljivanje i slušanje predmeta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Ciljevi izučavanja predmeta</b> : Razumijevanje strukture, tipologije i funkcionisanja savremenih političkih sistema kroz komparativnu analizu, s fokusom na njihove institucionalne okvire, političke procese i specifične nacionalne modele. Studenti će se upoznati sa osnovama i načinom primjene komparativne analize u proučavanju političkih sistema, razvijajući sposobnost upoređivanja različitih političkih modela. Poseban akcenat stavlja se na analizu karakterističnih tipova režima: (1) demokratskih, (2) hibridnih i (3) autokratskih sistema, kao i na uporedno proučavanje političkih institucija, izbornih i partijskih sistema u različitim državama.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Ishodi učenja</b> :<br>Student će nakon položenog ispita moći da:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <ul style="list-style-type: none"><li>• Objasni osnovne pojmove i pristupe u komparativnoj politici;</li><li>• Primijeni komparativnu analizu u proučavanju političkih sistema;</li><li>• Razlikuje glavne tipove političkih sistema i njihovu klasifikaciju prema stepenu demokratizacije i institucionalne konsolidacije;</li><li>• Analizira procese transformacije političkih sistema od autoritarizma ka demokratiji, uključujući faze tranzicije i konsolidacije;</li><li>• Opisuje vertikalnu i horizontalnu organizaciju vlasti i prepoznaje različite oblike vladavinskih sistema (parlamentarni, predsjednički, monarhija, republika);</li><li>• Analizira ulogu izbornih sistema i njihov uticaj na političku reprezentaciju i stabilnost vlasti;</li><li>• Prepoznaje i upoređuje karakteristike partijskih sistema u različitim političkim kontekstima;</li><li>• Analizira i poredi političke sisteme Velike Britanije, Francuske, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Japana, Kine, Rusije i Irana, kroz njihove institucionalne i političke specifičnosti;</li><li>• Objasni strukturu, razvoj i savremeno funkcionisanje političkog sistema Crne Gore, uključujući njegov izborni i partijski sistem, u kontekstu komparativne analize.</li></ul> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Ime i prezime nastavnika i saradnika</b> : Prof.dr Zlatko Vujović - nastavnik                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Metod nastave i savladanja gradiva</b> : Predavanja, seminarski radovi, konsultacije                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Sadržaj predmeta</b> :                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Pripremna nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Priprema i upis semestra                                                                                                                                                                                                                                                                                               |          |                   |                     |
| <b>I nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Uvodno predavanje                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |          |                   |                     |
| <b>II nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Uvod u komparativnu politiku: Pojam i osnove. Evolucija komparativne politike. Caramani (str. 1-36)<br>Komparativne metode istraživanja Caramani(str. 50 - 63)                                                                                                                                                         |          |                   |                     |
| <b>III nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Istorijski kontekst: Država; Politički sistem: pojam i tipologija. Demokratski i autokratski sistemi (poliarhija, usidrena demokratija, defektna demokratija, autoritarni i totalitarni sistemi; Merkel (str. 09-49)                                                                                                   |          |                   |                     |
| <b>IV nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Pojmovi i faze transformacije političkih sistema: (1) kraj autokratskog sistema, (2) demokratizacija i (3) konsolidacija. Merkel (str. 50-54 i 80-113)                                                                                                                                                                 |          |                   |                     |
| <b>V nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Organizacija političke vlasti: Vertikalna organizacija vlasti; Horizontalna organizacija vlasti: Predstavnička parlamentarna demokratija: Parlament , Izvršna vlast, Sudska vlast. Oblici organizacije političke vlasti: Parlamentarizam naspram, prezidencijalizma; Monarhija naspram republike. Vasović (str. 50-68) |          |                   |                     |
| <b>VI nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Izbori i izborni sistemi. Partije i partijski sistemi. Pavičević (61-89), Goati (str. 19-62 i 267-292)                                                                                                                                                                                                                 |          |                   |                     |
| <b>VII nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Politički sistemi: (1) Crna Gora Darmanović (str. 11-47), Goati (str. 47-87), Dedović i Vujović (str. 87-118)                                                                                                                                                                                                          |          |                   |                     |
| <b>VIII nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Politički sistemi: (2) Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, i (23) Francuske. Almond i ostali (str. 181-282)                                                                                                                                                                                     |          |                   |                     |
| <b>IX nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Politički sistemi: (4) SAD i (5) Njemačke. Almond i ostali (str. 723-763 i 283-332)                                                                                                                                                                                                                                    |          |                   |                     |
| <b>X nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Politički sistemi: (6) Japana i (7) Kine. Almond i ostali (str. 333-378 i 429-470)                                                                                                                                                                                                                                     |          |                   |                     |
| <b>XI nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kolokvijum (materija zaključno sa predavanjem održanim u VI sedmici - Izborni i partijski sistemi - (usmena provjera znanja)                                                                                                                                                                                           |          |                   |                     |
| <b>XII nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Politički sistemi: (8) Rusija i (9) Irana. Almond i ostali (str. 383-427 i 581-623)                                                                                                                                                                                                                                    |          |                   |                     |
| <b>XIII nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Popravni kolokvijum (usmena provjera)                                                                                                                                                                                                                                                                                  |          |                   |                     |
| <b>XIV nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Izlaganje odabranih seminarskih radova                                                                                                                                                                                                                                                                                 |          |                   |                     |
| <b>XV nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Završni ispit</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |          |                   |                     |
| <b>XVI nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ovjera semestra i upis ocjena                                                                                                                                                                                                                                                                                          |          |                   |                     |
| <b>XVII nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Dopunska nastava i popravni ispitni rok                                                                                                                                                                                                                                                                                |          |                   |                     |
| <b>XVIII-XXI nedjelja</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Obaveze studenta u toku nastave</b> : Obavezno pohađanje nastave i rad na vježbama                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Konsultacije</b> :                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |
| <b>Opterećenje studenta u časovima</b> :                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |          |                   |                     |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |                          |                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| <u>Nedjeljno</u><br><br>5 kredita x 40/30 = <u>6 sati i 40 minuta</u><br><br>Struktura:<br>4 sata predavanja<br>0 sati vježbi<br>2 sata i 40 minuta individualnog rada studenta (priprema za vježbe, za kolokvijume, izrada domaćih zadataka) uključujući i konsultacije                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <u>U semestru</u><br><br>Nastava i završni ispit: (6 sati i 40 minuta) x 16 = <u>106 sati i 40 minuta</u><br>Neophodna priprema prije početka semestra (administracija, upis, ovjera): 2 x (6 sati i 40 minuta) = 13 sati i 20 minuta<br>Ukupno opterećenje za predmet: <u>5 x 30 = 150 sati</u><br><br>Dopunski rad za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 - 30 sati.<br>Struktura opterećenja: 106 sati i 40 minuta (nastava) + 13 sati i 20 minuta (priprema) + 30 sati (dopunski rad) |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |                          |                          |
| <u>Literatura za ispit:</u><br>Caramani, Daniele, <b>Komparativna politika</b> , Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2015.<br>Merkel, Wolfgang, <b>Transformacija političkih sustava</b> , Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2011.<br>Vasović, Vučina, <b>Savremene demokratije I dio</b> (izabrana djela), CID i Fakultet političkih nauka, Beograd, 2013.<br>Pavićević, Veselin, <b>Izborni sistemi</b> , Ekonomski fakultet Univerziteta Crne Gore, Podgorica, 2012.<br>Goati, Vladimir, <b>Političke partije i partijski sistemi</b> , CeMI – Centar za monitoring i istraživanje, Podgorica, 2007.<br>Almond, Gabriel i ostali, <b>Komparativna politika danas</b> (prevod 9. dopunjenog izdanja), Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Podgorica, 2009.<br>Darmanović, Srđan, „Politički sistem Crne Gore“, u: <b>Izborni i partijski sistem u Crnoj Gori</b> , CeMI – Centar za monitoring i istraživanje, Podgorica, 2015, str. 11–47.<br>Goati, Vladimir, „Partijski sistem Crne Gore“, u: <b>Izborni i partijski sistem u Crnoj Gori</b> , CeMI – Centar za monitoring i istraživanje, Podgorica, 2015, str. 47–87.<br>Dedović, Vlado; Vujović, Zlatko, „Izborni sistem u Crnoj Gori“, u: <b>Izborni i partijski sistem u Crnoj Gori</b> , CeMI – Centar za monitoring i istraživanje, Podgorica, 2015, str. 87–118. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |                          |                          |
| <u>Oblici provjere znanja i ocjenjivanje:</u><br>I kolokvijum (pismena provjera):<br>II kolokvijum (usmena provjera):<br>Seminarski rad (uključujući usmenu odbranu):<br>Završni ispit:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | najviše <b>30 bodova</b><br>najviše <b>30 bodova</b><br>najviše <b>15 bodova</b> (Selektovani broj seminarskih radova, oni kojima je pisani dio ocijenjen sa najmanje 6 od 10 bodova, će usmeno braniti rad i moći da osvoje najviše 15 bodova)<br>najviše <b>25 bodova</b> |                          |                          |                          |
| <b>A</b><br><b>90-100</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>B</b><br><b>80-89</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>C</b><br><b>70-79</b>                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>D</b><br><b>60-69</b> | <b>E</b><br><b>50-59</b> | <b>F</b><br><b>Do 50</b> |
| Ime i prezime nastavnika koji je pripremio podatke: Prof.dr Zlatko Vujović                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |                          |                          |
| Napomena: Dodatne informacije o predmetu mogu se dobiti na konsultacijama                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                          |                          |                          |